

گزارش پنتاگون، چهارچوبي براي استفاده از شکنجه را تعيين کرد
فاکتورهاي امنيتي يا قانوني مي تواند محدوديتها را بردارند
يادداشتي به رامسفلد
نوشته: جس براوين گزارشگر وال استريت ژورنال
وال استريت ژورنال هفتم جولای ۲۰۰۴

وکلاي دولت جورج بوش سال گذشته در ستيز با آنهايي بودند که اعتقاد داشتند رئيس جمهور خودش را به قوانين ممنوعيت شکنجه مقيد نمي کند و دادگستري اجازه نخواهد داشت آن دسته از ماموران دولت که به دستور بوش زندانيان را شکنجه کرده باشند تحت پيگرد قرار دهد. در اواخر سال 2002 فرماندهان گوانتانامو در کوبا اعلام کردند با شيوه هاي متداول بازجويي نمي توانند اطلاعات لازم را از زندانيان بگيرند. بعد از اين ماجرا، نظر وکلا مبني بر عدم رعايت قوانين ممنوعيت شکنجه به عنوان بخشي از گزارش دسته بندي شده شيوه هاي بازجويي، براي دونالد رامسفلد وزير دفاع امريکا تهيه شد.

گزارش پنتاگون، رئيس قوانين امريکا و معاهده هاي بين المللي در خصوص ممنوعيت شکنجه و دلایل کنارگذاشتن اين قوانين به عنوان موانعي بر سر تحقق امنيت ملي و پيچيدگيهاي قانوني را در بر ميگيرد. در ششم مارس 2003 پيش نويس گزارش توسط وال استريت ژورنال بازنگري شد و با توجه به ليست تکنیکهاي بازجويي ضميمه شده و اينکه آیا اجازه اجراي اين تکنیکها مي بايست توسط شخص رامسفلد يا ديگر مقامات صادر شود، بخشهايي از گزارش حذف شده بود. پيش نويس کامل اين اسناد توسط رامسفلد بعنوان "مدارك محرمانه" اعلام گرديد که در سال 2013 قابل انتشار خواهد بود.

پيش نويس گزارش متجاوز از 100 صفحه و حاوي مسایل قانوني مربوط به بازجويي ها بوده و تعاريفي براي درجه درد و ترفندهاي روانشناسانه که مي توانند جنبه قانوني داشته باشند را پيشنهاد مي کرد. اما در بطن اين گزارش، استدلالی استثنائي وجود داشت. چون هيچ چيز حياتي تر از " کسب اطلاعات به منظور حفظ جان هزاران شهروند امريکايي نيست " براي شدت عمل در اجراي شکنجه ها محدوديتي نيز وجود ندارد.

بنا به اين گزارش، رئيس جمهور امريکا علي رغم قوانين داخلي و بين المللي که استفاده از شکنجه را ممنوع ميکند به عنوان فرمانده کل قوا قادر به تصويب تقريباً همه نوع برخورد فزيکي و رواني به هنگام بازجوئي و حتي اعمال شکنجه نيز ميباشد.

کارمندان نظامي و غيرنظامي که متهم به اعمال شکنجه يا ديگر جنائت هاي جنگي مي شوند از انواع و اقسام دفاعيه هاي بالقوه استفاده مي کنند. آنها از "لزوم" استفاده از چنين شيوه هاي شکنجه براي گرفتن اطلاعات براي پيشگيري از حمله نام مي برند. آنها حتي از اجراي "دستورات مقامات بالاتر" که گاهي اوقات از آن با نام « دفاع نورنبرگ » ياد مي شود نيز سود مي برند. در دفاع نورنبرگ چون متهم مطابق دستور عمل کرده، نظر دادگاه اين است که فرد شکنجه گر از نظر اخلاقي چاره ديگري نداشته است.

طبق گفته مقامات دولت بوش، گزارش مذکور بوسيله گروه تعيين شده توسط ويليام جي هينز مشاور ارشد وزارت دفاع، گردآوری شد و مري واکر مشاور ارشد نيروي هوايي سرپرستي اين گروه را به عهده داشت. اين گروه متشکل از وکلاي خصوصي و نظاميان رده بالا از شاخه هاي مختلف نظامي بود که با دادگستري، رئيس ستاد مشترک، آژانس اطلاعاتي، وزارت دفاع و ديگر آژانسهاي اطلاعاتي مشورت مي کردند.

يك مقام پنتاگون اعلام کرد: « تعدادي از وکلاي ارتش به بعضي از شيوه هاي بازجويي پيشنهادي

اعتراض می کردند. آنها اعتقاد داشتند که شیوه های فوق متفاوت از چیزهایی است که بازجوها به عنوان کنوانسیونهای ژنو می شناسند. « در آوریل 2003 مدت کوتاهی پس از شروع جنگ در عراق همین وکلا گزارش نهایی را امضا کردند. کارکنان وال استریت ژورنال گزارش نهایی را ندیده اند اما افرادی که قبلا آن را دیده اند می گویند در تحلیل قانونی چند فرق اساسی بین نسخه پیش نویس و نسخه نهایی قابل مشاهده است. یکی از وکلای ارتش که در تهیه گزارش مشارکت داشته گفت: «سیاسیون انتصاب شده که رهبری گروه را به عهده داشتند در تلاش بودند تا عملا قدرت اجرایی نامحدودی در ارتباط با موضوع (اعمال) شکنجه به رئیس جمهور تخصیص دهند». همین وکیل افزود: « آنها اوج قدرت ریاست جمهوری را برای وی تثبیت کردند ». اگر چه این نتیجه برای وکلا خوشایند نبود اما یک وکیل ارتش گفت آنها بجای به چالش کشیدن اختیارات مندرج در قانون اساسی که وکلای دولت می گفتند بوش می تواند مدعی آنها شود، تمام تلاش خود را بر روی عدم کنترل شیوه های افراطی بازجویی متمرکز کردند.

پنجاهون ماه گذشته بعد از اینکه مقامات اطلاعاتی گوانتانامو طی گزارشی ناامیدی خود را در گرفتن اطلاعات از زندانیان مطرح کردند، فاش ساخت که گروه مسئول تهیه گزارش، برای بررسی مجدد قوانین بازجوییها دورهم جمع شده اند.

ژنرال جیمز هیل بعنوان فرمانده نیروهای جنوبی ایالات متحده، سرپرست زندان ساحلی گوانتاناموست. وی قبلا طی یک کنفرانس خبری گفته بود گروه در تلاش برای شناسایی مواردی هستند « که نه تنها قانونی و مطابق کنوانسیونهای ژنو باشند بلکه ... حق سربازان ما نیز باشند ». وی گفت: « گوانتانامو یک بازداشتگاه انسانی است و بازجویی ها مطابق قانون بوده و توسط روح امریکایی هدایت می شوند. »

ژنرال هیل گفت آقای رامسفلد در تاریخ 16 آوریل 2003 آخرین سری تکنیکهای بازجویی تایید شده را به وی داده است. او افزود چهار مورد از شیوه های بازجویی احتیاج به تایید وزیر دفاع داشت و روشهای مزبور بر روی دو تن از زندانیان اجرا شده بود. ژنرال هیل گفت: بازجوها بلافاصله استفاده از شیوه های بازجویی که وکلا تایید کرده بودند را متوقف کردند. مشخص نشد مقامات ایالات متحده در پی این توصیه قانونی دست به چه اقداماتی زدند.

منتقدانی که پیش نویس گزارش را دیده بودند گفتند این گزارش ادعای دولت مبنی بر به رسمیت شناختن رفتار انسانی با زندانیان را باطل می کند. مایکل رتنر رئیس "مرکز حقوق قانونی افراد" و عضو گروه وکلای نیویورک که دادخواستی علیه سیاستهای اعمال شده بر روی زندانیان توسط ایالات متحده را تشکیل داده گفت این ادعا که قدرت رئیس جمهور به عنوان فرمانده کل قوا استفاده از شکنجه در این دوره زمانه را نیز شامل می شود، بی شرمانه است. « آیا میتوان تصور کرد که افرادی از یوگسلاوی سابق که به جرم قساوت محاکمه میشوند در دفاع از خود به مانند رئیس جمهور امریکا اعمال شکنجه را حق قانونی خود بدانند؟ »

انتشار گزارش های پراکنده طی سال گذشته مبنی بر استفاده از روشهای خشن در بازجوییهای اعمال شده توسط امریکا در آنسوی آبها، سناتور پاتریک لیهی از حزب دموکرات را بر آن داشت تا نامه ای به کاندالیزا رایس، مشاور امنیتی کاخ سفید نوشته و از وی بخواهد این موضوع (روشهای بازجوییها) را روشن کند. در ژانویه 2003 آقای هینز در پاسخ نوشت ایالات متحده ملزم به اعمال بازجوییها "مطابق" کنوانسیونهای بین المللی منع شکنجه مصوب سال 1994 و اساسنامه قانون شکنجه فدرال که به منظور اعمال کنوانسیون در خارج از ایالات متحده به تصویب رسیده، می باشد.

آقای هینز نوشت: « ایالات متحده تحت هیچ شرایطی اجازه نمی دهد، تحمل، و یا چشم پوشی نمی کند تا چنین شکنجه هایی توسط کارکنانش علیه زندانیان اعمال شود. ایالات متحده وظایف قانونی خود طبق مفاد کنوانسیونهای شکنجه را نیز دنبال می کند تا جلوی دیگر رفتارهای ظالمانه،

غیرانسانی و مجازات‌ها و رفتارهای حقارت‌آمیز که شکنجه محسوب نمی‌شوند، را نیز بگیرد.»
کنوانسیون منع شکنجه در سال 1984 توسط دبیر شورای سازمان ملل پیشنهاد شد و در سال 1994 توسط ایالات متحده به تصویب رسید. طبق این کنوانسیون هیچگونه استثنایی تحت هیچ شرایطی پذیرفتنی نیست. خواه اعلام جنگ، خواه تهدید به جنگ، بی‌ثباتی سیاسی داخلی یا موضوع اضطراری عمومی دیگر که به کار بردن شکنجه را توجیه کند قابل قبول نیست و صدور چنین دستوراتی از مقامات ارشد ممکن نیست اعمال شکنجه را توجیه کند.

بعد از حمله‌های 11 سپتامبر ممنوعیت اعمال شکنجه مجدداً توسط هیئتی از سازمان ملل اعلام شد. این هیئت که سرپرستی کنوانسیون مزبور را بر عهده داشت گزارش ماه مارس را تصدیق کرد. در این گزارش آمده است «ممکن است کشورهای دیگر در مورد شیوه‌های بازجویی دیدگاه سختگیرانه‌تری نسبت به دولت بوش داشته باشند». این گزارش سپس یکسری توجیه‌های قانونی برای محدود کردن و یا نادیده انگاشتن قوانین ضد شکنجه را با خود به همراه داشت. بعلاوه مقامات دولت می‌توانند در صورت متهم شدن به اعمال شکنجه از دفاعیه‌های قانونی پیشنهاد شده در این گزارش استفاده کنند. یکی از مقامات ارتش که در تهیه گزارش دخیل بود گفت این گزارش بعد از اینکه بازجویان گوانتانامو از روش‌های غیر معمول بازجویی بر روی زندانیان کله شق استفاده کردند تهنیه شد. مقامات اضافه کردند «ما بعد از یک سال و اندکی هنوز موفق به گرفتن اعتراف نشده‌ایم. ما

احتیاج داریم بدانیم که چه چیزی شکنجه است و چه چیزی نیست.»
یکی از مقامات گفت: «مردم با قدرت تمام تلاش می‌کنند تا از میزان فشار کم کنند. روش‌های گوناگونی نظیر نقاشی بر روی بدن زندانیان و کشیدن شورت زنانه بر روی سر آنان و حتی پیش کشیدن مسائلی مانند: "من با کسی در منزل تو در یمن روی خط تلفن هستم و اگر تو اعتراف نکنی خانواده‌ات با انفجار یک نارنجک کشته خواهند شد" به اجرا در آمد که بعدها نیز در زندان ابوغریب تکرار شد.

توضیح: گزارش فوق چکیده‌ای از مقاله منتشر شده در نشریه وال استریت ژورنال هفتم جولای می‌باشد. متعاقباً ترجمه فارسی قسمت‌های بعدی آن نیز جهت آگاهی عموم منتشر خواهد شد.

جهت تماس

A.C.P
Postfach 12 02 06
Frankfurt am Main 60115
Germany

Fax: 00-49-221-170 490 21
E-Mail: organisation@iranian-fedaii.de
Web Site: <http://www.iranian-fedaii.de>